

(9) MAJORNA

BESKRIVNING AV STADSDELEN

MARS 2008



ARBETSGRUPP FÖR BESKRIVNING AV STADSDELEN (9) MAJORNA

**STADSBYGGNADSKONTORET, DISTRIKT SÖDER: EVA HOLM, ANNA-JOHANNA KLASANDER OCH ANNA SIGNAL
STADSDELSFÖRVALTNINGEN MAJORNA: MARTINA CARDEMYR OCH LARS-GÖRAN HAMMAR**

FOTO: MARTINA CARDEMYR, EVA HOLM OCH ANNA SIGNAL

**PROJEKTLEDARE SAMTLIGA 21 STADSDELSVISA BESKRIVNINGAR
STADSBYGGNADSKONTORET, ÖVERSIKTSPLANEAVDELNINGEN**

ETT LOKALT PERSPEKTIV

BESKRIVNINGEN AV STADSDELEN - ETT UNDERLAG FÖR PLANERING

Stadsbyggandet innehåller flera perspektiv, dels det lokala genom den enskildes livsmiljö, dels det övergripande utifrån hela staden och även Göteborgsregionens utveckling. Beskrivningar utifrån det lokala perspektivet har tagits fram för varje stadsdelsnämndsområde och är underlag för planering av stadens utveckling och utbyggnad. Syftet är att förstå de olika stadsdelarnas särskilda karaktärer, styrkor och behov samt att ge ett kunskapsunderlag och en introduktion till stadsdelens liv och miljöer. De stadsdelsvisa beskrivningarna är värdefulla som introduktion till stadsdelen för stadens invånare, kommunala förvaltningar, företag och m fl.

Beskrivningarna (tidigare kallade lokala program) har tagits fram under 2006-07 i samarbete mellan Stadsbyggnadskontoret och de 21 stadsdelsförvaltningarna. Beskrivningarna finns tillgängliga på Stadsbyggnadskontorets hemsida och finns även på stadsdelsförvaltningarna samt på Stadsbyggnadskontoret.

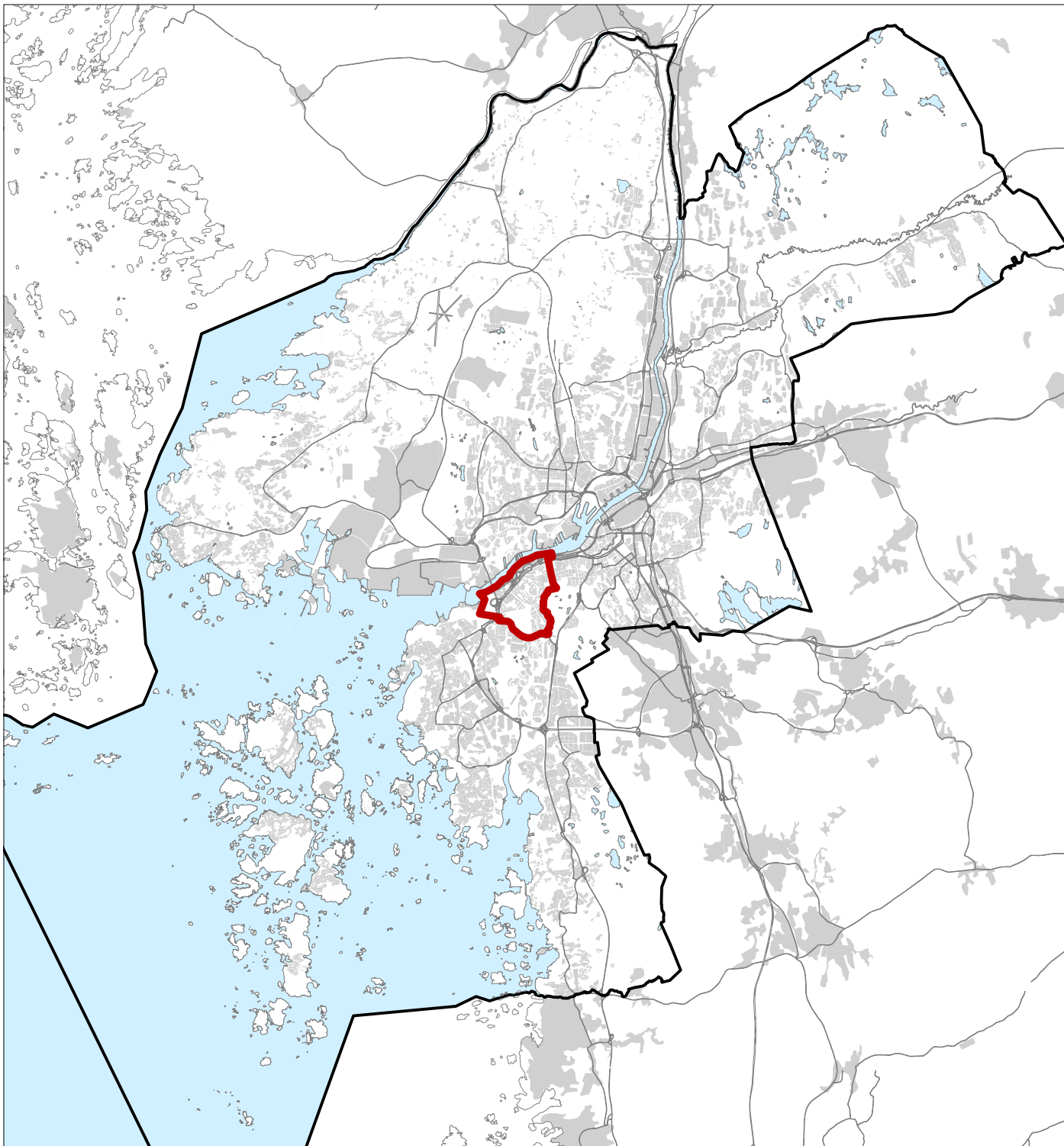
Lokala program togs först fram som underlag till ÖP99. I uppdraget att ta fram en ny översiktsplan, som formulerades av kommunstyrelsen juni 2005, angavs att även de lokala programmen för de 21 stadsdelsnämndernas områden skulle ses över.

SAMRÅDET

Förslaget till översiktsplan, ÖPXX, var ute på samråd under våren 2007. Lokala program var en del av underlagsmaterialet i samrådshandlingen. Många diskuterade översiktsplaneförslaget och sammanlagt inkom cirka 210 yttranden. En del av dem berörde de stadsdelsvisa beskrivningarna. Efter samrådet har beskrivningarna justerats och aktualiserats. En information om de färdiga handlingarna hölls för Byggnadsnämnden i mars 2008.

Ylva Löf
Översiktsplanechef

Lisa Wistrand
Projektledare



INNEHÅLL

SAMMANFATTNING	7
MAJORNAS ROLL I STADEN	8
Särskilda tillgångar och kvaliteter	9
Utvecklingstendenser och behov.....	9
STATISTIK MAJORNA {9}.....	10
ATT LEVA I MAJORNA.....	12
Befolkning.....	12
Kommunal service	12
Kommersiell service	13
Kultur, fritid och rekreation	14
Trivsel, trygghet och demokrati.....	16
Utvecklingstendenser och behov.....	16
En majbos syn på livet i Majorna	18
NÄRINGSLIVET I MAJORNA	22
Kungsstens industriområde	22
Klippans industriområde.....	22
Fiskhamnen	22
Utvecklingstendenser och behov.....	24
DEN FYSISKA MILJÖN I MAJORNA	26
Markanvändning och stadsmiljö.....	26
Utvecklingstendenser och behov.....	37



Båtliv vid Klippan

SAMMANFATTNING

Majorna är en gammal stadsdel med egen identitet som ligger ungefär tre kilometer väster om Göteborgs stadskärna. Majorna brukar lyftas fram som ett exempel på blandstad; här finns såväl bostäder som verksamheter och service i en finskalig blandning. Det finns också några mer renodlade verksamhetsområden.

Ofta beskrivs Majorna som ”en stad i staden”, med ett välfungerande lokalt liv och starka sociala nätverk. Inkomstnivåerna ligger under genomsnittet för Göteborg samtidigt som utbildningsnivåerna är högre. I stadsdelen blandas människor som lever under mycket olika sociala förhållanden. Majbor i allmänhet går, cyklar och åker kollektivt mer än genomsnittet i Göteborg och de åker mer sällan bil.

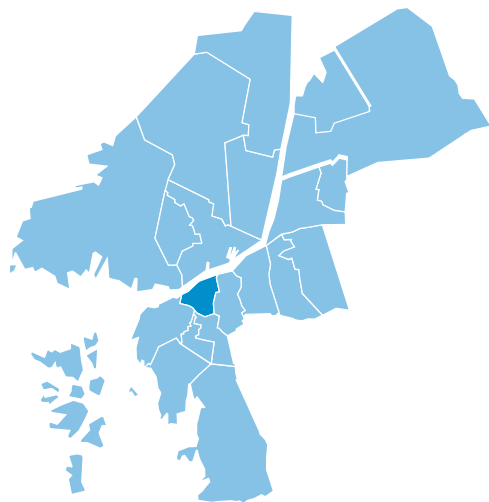
I Majorna bor 29 000 invånare på en yta av fyra kvadratkilometer. De flesta bostäder i Majorna är lägenheter i kvartersbebyggelse. Det finns förhållandevis många små lägenheter och få som är fyra rum och kök eller större.

Ursprungligen var livet i Majorna starkt kopplat till älven och verksamheterna där. Idag utgör Oscarsleden med stora volymer genomfartstrafik en stor barriär som skär av Majorna från vattnet.

Kulturlivet i Majorna är levande och utgör ett kompletterande alternativ till Göteborgs mer etablerade kulturinstitutioner. Den mångfacetterade miljön vid Klippan och Röda sten är en stor tillgång för både rekreation och kultur. Området är attraktivt även för näringlivet, speciellt inom den kreativa sektorn.

Fiskhamnen är betydelsefull för Göteborg, inte minst för dess symbolvärde. Idag landas nästan ingen fisk med båt och Fiskhamnens framtida roll och utveckling utreds.

Utvecklingen av stadsdelen bör ske med utgångspunkt från att den speciella blandstadskaraktären bibehålls.



MAJORNAS ROLL I STADEN

Majorna ligger ungefär tre kilometer väster om Göteborgs stadskärna. Stadsdelen har vuxit fram kontinuerligt sedan 1700-talet, med dess hamnanknutna verksamheter och bostäder, men den huvudsakliga bebyggelsen bygger på traditionell kvartersstad från slutet av 1800-talet och framåt. Idag finns en blandning av hus och stadsrum från många olika epoker i stadsdelen.

I Majorna bor ungefär 29 000 personer på en yta av 4,3 kvadratkilometer. Stadsdelen delas in i primärområdena Stigberget, Majorna, Kungsladugård och Sanna. Majorna gränsar i norr till älven, i öster till Masthugget och Slottsskogen, i söder till Högsbo och i väster till Älvsborg. I praktiken är gränsen i norr inte älven utan den tungt trafikerade Oskarsleden som effektivt skär av Majorna från vattnet.

Majorna upplevs av många som en stad i staden med sina små affärer och levande gatuliv, slutna kvarter med grönskande gårdar, blandningen av bostäder och arbetsplatser. Stadsdelen brukar lyftas fram som en unik och ”levande” stadsdel och ofta hör man talas om Majornas starka lokala identitet. Denna har sin rot i det gamla Majorna där människor arbetade där de bodde och hade nära till släktingar och vänner. Banden med omgivande människor var starka och fortfarande idag präglas stadsdelen av stark lokal samhörighet. På grund av den historiska bakgrunden är namnet Majorna välbekant för många även utanför Göteborg.

En stor majoritet av bostäderna i Majorna är äldre hyreslägenheter med 2-3 rum och kök. Att det bor långt fler unga vuxna i Majorna än i Göteborg i genomsnitt kan delvis förklaras med att de här hittar bostäder som passar i storlek och pris.

Det tar 15-30 minuter att åka spårvagn från Majorna till Brunnsparken i centrum, och ungefär lika lång tid att ta sig till havet och skärgården. Närheten till Slottsskogen ger möjligheter både till motion och rekreation för invånarna i stadsdelen. I Klippanområdet nere vid älvstranden finns en unik kultur- och rekreationsmiljö som blandar det historiska, pittoreska och småskaliga med det industriella, råa och storslagna i Göteborgs hamninlopp.

Det halvcentrala läget bidrar till att majbor åker betydligt mindre bil och moped än göteborgare i snitt, och att de oftare än genomsnittet tar sig fram till fots, per cykel eller med kollektivtrafik.

När det gäller arbetsplatser har Majorna en förhållandevis jämn fördelning av näringsgrenar. Drygt 1700 majbor har arbete i sin egen stadsdel medan 13 500 jobbar i andra stadsdelar. Ungefär 6 500 personer kommer till Majorna för att arbeta.

- Halvcentral stadsdel
- Välfungerande blandstad
- Stark identitet: *en stad i staden*
- Alternativ kulturell prägel
- Röda sten – kultur och rekreation vid älven
- Fiskhamnen en regional tillgång
- Oskarsleden, en regional genomfartsled

SÄRSKILDA TILLGÅNGAR OCH KVALITETER

Majorna har en lite alternativ kulturell prägel som kompletterar Göteborgs mer etablerade kulturliv och -institutioner.

I Klippan har det vuxit fram ett kulturcentrum kring det gamla Pannhuset under Älvsborgsbron. Området kallas *Röda sten* (efter den berömda röda stenen vid älven); Röda sten är också namnet på den förening som fått Kulturnämndens uppdrag att utveckla området.

Till kulturlivet i Majorna hör också Musikens hus och kulturhuset Oceanen, två fristående kulturinstitutioner med brett innehåll och stor publik verksamhet. Båda ligger i närheten av Stigbergstorget.

Dalheimers hus på Slotsskogsgatan vänder sig särskilt till människor med olika typer av funktionshinder. Verksamheten är inriktad på rehabilitering, friskvård och en stor del kultur med bland annat konserter och dans som är öppna för alla.

Fiskhamnen är av intresse för hela staden, även om verksamheten ändrat karaktär sedan Sveriges första kommunala fiskauktion hölls där 1910. Idag landas ingen fisk med båt och en utredning är tillsatt för att belysa Fiskhamnens framtida roll i regionen.

Vid Stigbergstorget ligger Sjöfartsmuseet. Museets fasta utställningar belyser sjöfart, fiskerinäring, hamn och varv ur ett göteborgsperspektiv. Därutöver finns tillfälliga utställningar och Akvariet med olika vattenmiljöer från vår omnejd. Sjöfartsmuseet drivs av kommunen.

Färjeterminalen för tysklandstrafiken ligger vid Majnabbe.

UTVECKLINGSTENDENSER OCH BEHOV

Majorna har en egen identitet som många är nöjda med och värnar om. Stadsdelen är mogen och stabil. Det finns inga stora markområden kvar att ta i anspråk för ny bebyggelse. På sikt kan verksamheterna vid hamnen komma att förändras. I samband med sådana förändringar bör Majornas kontakt med älven förbättras.

Oskarsleden är en stor barriär med mycket trafik. I och med de stora investeringarna i Götatunneln, som byggts för att avlasta centrum från genomfartstrafik, har sträckningen med genomfartstrafik genom Majorna permanentats för överskådlig framtid. För Majornas del finns behov av åtgärder som minskar både barriäreffekten och trafikens negativa konsekvenser i form av luftföroreningar och buller.



Vy över Majorna med Svaleboskogen i förgrunden.



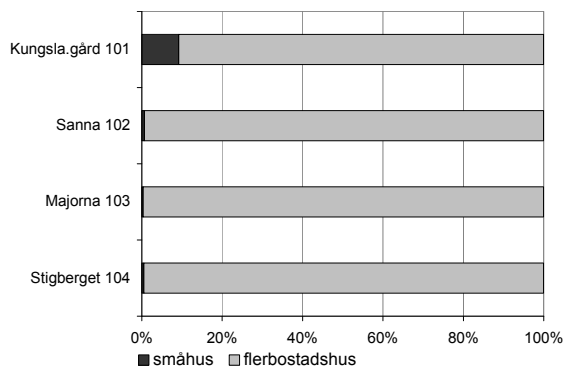
Landshövdingehus vid Amiralitetsgatan.



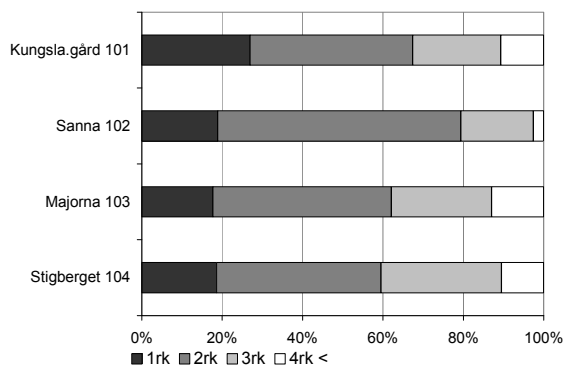
Klippanområdet med bebyggelse från olika epoker vid Älvsborgsbron.

STATISTIK MAJORNA [9]

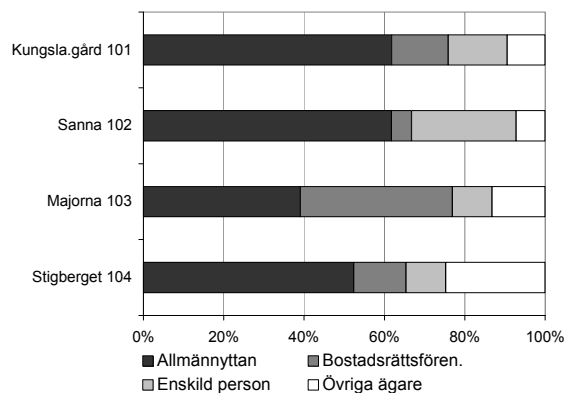
Hustyp 2006



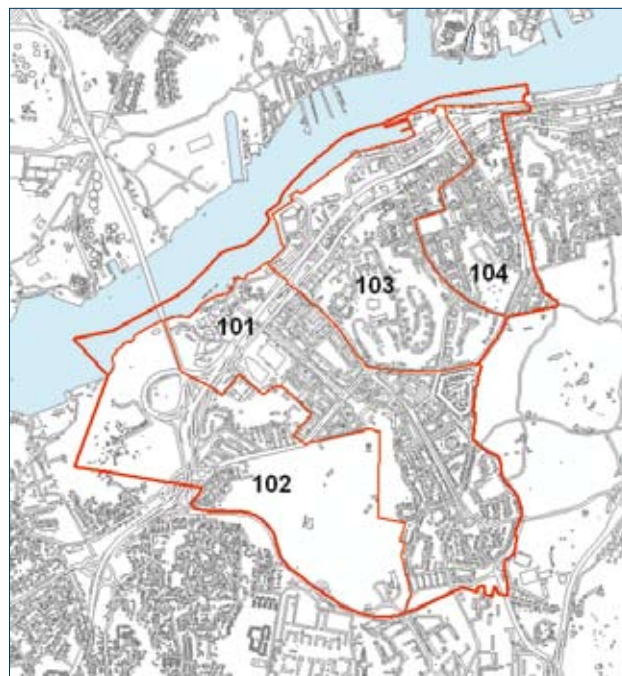
Bostadstorlek 2006



Upplåtelseform 2006



Diagrammen visar bostadsbeståndet 2006, småhus och lägenheter i flerbostadshus, fördelat på primärområden. För mer detaljerad data se <http://www.goteborg.se/statistik>



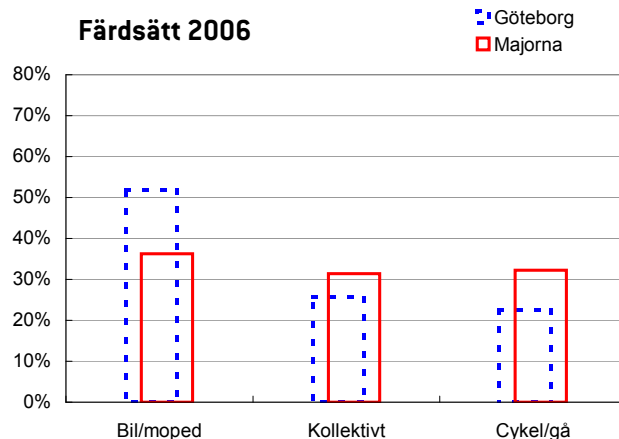
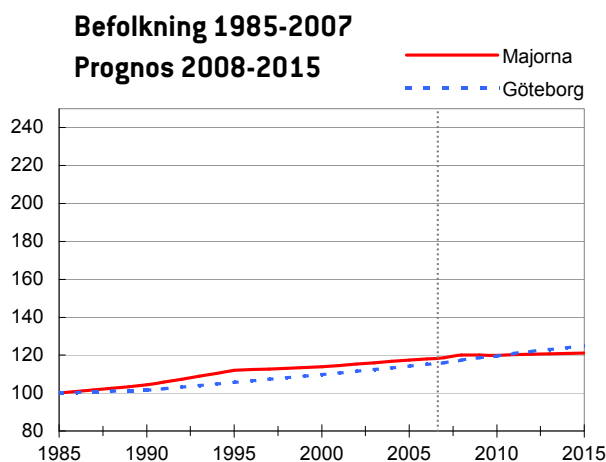
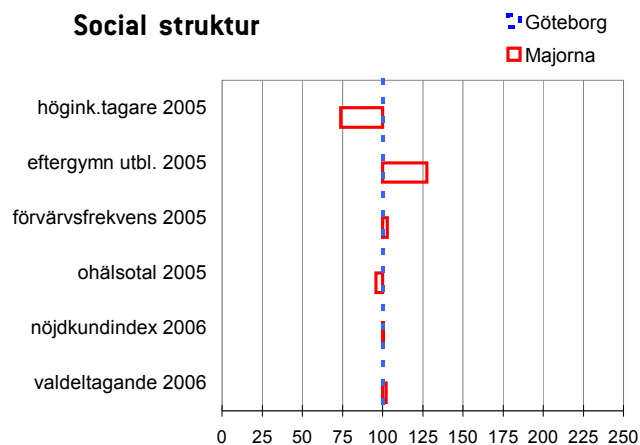
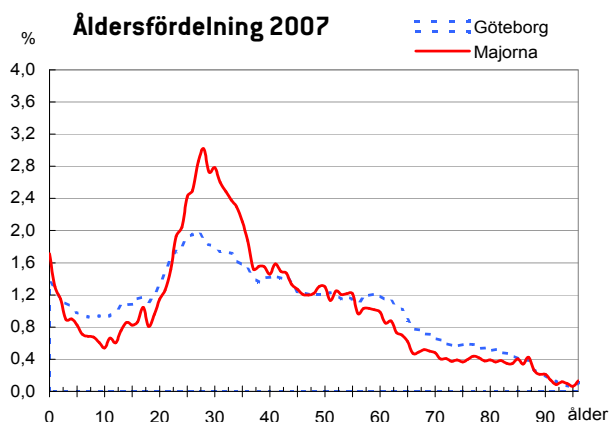
Antal bostäder 2006

101 Kungsladugård	6 045
102 Sanna	1 276
103 Majorna	6 009
104 Stigberget	4 008
Totalt	17 338

Kartan och tabellen visar stadsdelen med dess primärområden. De tre siffrorna är primärområdets kod. Se <http://www.goteborg.se/statistik>

Folkmängd: 29 414 personer

Landyta: 434 ha



Social struktur: Mäts i förhållande till genomsnittet i Göteborg, index=100. Höginkomsttagare 360< tkr/år, Eftergymnasial utbildning 3<års utbildning, Förvärvsfrekvens 25-65 år, Ohälsotal 16-65 år, se Göteborgsbladet, maj 2007. Nöjd kundindex, hur nöjda invånarna är med miljön i sin stadsdel. Se medborgarenkäten 2006. Valdeltagande. Se statistisk årsbok 2007, Göteborg.

Färdsätt 2006: Andelen resor för respektive färdssätt i stadsdelen 2005, jämfört med Göteborg. Se resvaneundersökning 2006.

Åldersfördelning 2007: Andelen av invånarna i varje årtäcksklass i stadsdelen, jämfört med Göteborg. Se <http://www.goteborg.se/statistik>

Befolkning 1985-2007 och prognos: Folkmängdsförändringen i stadsdelen från 1985, jämfört med Göteborg. 1985 är index 100 och utifrån det visas förändringen i femårsintervall. 2008 - 2015 är en prognos. Se <http://www.goteborg.se/statistik>

- God tillgång till service och småskalig handel
- Bra kollektivtrafik
- Rikt föreningsliv och starka sociala nätverk
- Förhållandevis få höginkomsttagare, många högutbildade, många unga vuxna
- Brist på lokaler för unga, exempelvis idrottshall

ATT LEVA I MAJORNA

BEFOLKNING

I Majorna bor drygt 29 000 personer i områdena Sandarna, Kungsladugård, Majorna och Stigberget. Befolkningssammansättningen har förändrats i stadsdelsområdet. Andelen barn, ungdomar och äldre har minskat något de senaste åren. Barn finns i ungefär vart sjätte hushåll. Barnen lever ofta tillsammans med enbart en förälder, vilket är betydligt vanligare än genomsnittet i Göteborg. Till det yttre är Majorna till stora delar en välmående småstad, men stadsdelen rymmer samtidigt många sociala problem. Karaktäristiskt för Majorna är de stora sociala skillnaderna mellan invånarna, där de resursstarka och resurssvaga lever sida vid sida. Det finns många föreningar, kooperativ och ett aktivt medborgarskap, men också drogproblem, ensamhet och hög arbetslöshet. Majorna präglas av invånarnas höga utbildningsnivå, som är bland den högsta i Göteborg, samtidigt som arbetslösheten är hög.

KOMMUNAL SERVICE

Förskoleverksamhet

Förskoleverksamheten i Majorna består av kommunala förskolor och familjedaghem. I stadsdelen finns även ett antal förskolor i enskild regi. Den kommunala förskolan erbjuder tillsammans med familjedaghemverksamheten plats åt nära 800 barn i åldrarna 1-5 år. Den enskilda verksamheten finns oftast i form av föräldrakooperativ och ger plats för över 300 barn.

Skolor och fritidsverksamhet

I stadsdelen finns fyra grundskolor, Karl Johanskolan och Sannaskolan, Kungsladugårdsskolan och Djurgårdsskolan. De två senare är låg- och mellanstadieskolor medan de två första även har högstadium. Fritidshem är integrerade i skolorna. Basen för fritidsverksamheten för ungdomar finns i Majkens fritidsklubb och fritidsgård, i kulturskolan Mammut och i ungdomssatsningen Futurama.

Äldreomsorg

För att verksamheten inom äldreomsorgen skall kunna svara mot skilda behov finns många olika former av omsorg. Servicelägenheter finns fördelade på fyra platser i stadsdelen, även fyra äldreboenden finns. På Gråbergets vård- och äldreboende

bedrivs vård för människor med omfattande behov av medicinsk omvårdnad. De två dagcentralerna Mariaträffen och Sandarnas dagcentral erbjuder ett stort utbud av fritidsaktiviteter som till exempel studiecirklar, gymnastik, slöjd och underhållning. Det finns också service i form av trygghetsjour, matservice och väntjänst.

Handikappomsorg

Dalheimers Hus är byggt och anpassat för människor med skiftande funktionshinder. Verksamheten är uppbyggd kring rehabilitering, friskvård, föreläsningar, konferenser och kultur. Varje dag besöks huset av 800-1000 personer. Handikappföreningarna har förtur till lokalerna, men även privatpersoner och föreningar får hyra lokaler för allt från fest till studiecirklar. En omfattande renovering och ombyggnad av huset kommer att genomföras under år 2008.

Ett eget boende för funktionshindrade finns. För intellektuellt funktionshindrade finns två dagcentraler med daglig verksamhet. Gruppboenden med stöd och service finns på tre platser.

Bibliotek

Majornas bibliotek är en av Göteborgs största biblioteksfilialer vad gäller utlåning. Verksamhet startade redan 1903 och har funnits på Chapmans torg sedan 1962.

KOMMERSELL SERVICE

Större delen av Majorna utgörs av funktionsblandad kvartersstad med gott om små butikslokaler. I stadsdelen finns tre samlade områden med service: Chapmanstorg, Stigbergstorget och Mariaplan.

Chapmans Torg med omgivning

Chapmans torg utgör en del av ett levande handelscentrum längs Karl Johansgatan. Omgivningen består av åttavåningshus med butiker i bottenplan. Utbudet av butiker är begränsat på själva torget. Idag finns ett tiotal butiker. Tillsammans med butikerna och annan service på Karl Johansgatan och Kusttorget är dock serviceutbudet relativt bra. På Chapmans Torg finns Majornas bibliotek och på Karl Johansgatan finns exempelvis bank, apotek och restauranger. Systembolag finns vid Jaegerdorffsplatsen.



Dalheimers hus är ett center för funktionshindrade.

Stigbergstorget

Stigbergstorget, vid korsningen Stigbergsliden/Bangatan/Karl Johansgatan, utgör centrum för flera handelsstråk med ett varierat utbud av butiker och service. Dragplåster är Bengans skivaffär och en större livsmedelsbutik. På torgytan finns två kiosker och torghandel med grönsaker. Vid Stigbergstorget ligger också Sjöfartsmuseet.

Stigbergstorget är även en livlig knutpunkt för spårvagnstrafiken och mycket folk rör sig på platsen. Parkeringsplatserna är relativt få men många kunder går, cyklar eller åker kollektivt.

Mariaplan

Mariaplan är en del av Kungsladugårds kvartersstad. Butiksstråket är inte enbart koncentrerat till Mariaplan, utan sträcker sig vidare främst längs Mariagatan och Kungsladugårdsgatan. Det finns ett brett utbud av butiker och även annan service, som bank och apotek.

Kungsladugårds företagarförening knyter samman handlarna. Kundkretsens utbredning är stor. Bland annat banken, fotoaffären och bokhandeln drar kunder från andra delar av Göteborg till Mariaplan.

KULTUR, FRITID OCH REKREATION

Sedan Klippanområdet räddades undan grävs koporna på 1970-talet och hamnanknutna verksamheter avtog, har området blivit bitvis mer tillgängligt för allmänheten. Nya verksamheter har tagit plats i gamla hantverks- och industrilokaler. På Majnabbeberget ligger Kustens hus, där Göteborgs konstnärsklubb och Visans Vänner finns. Med jämna mellanrum anordnas konstutställningar och visafnarnar som är öppna för allmänheten. Längs med kajkanten och i dess närhet finns Galleri Ankarsmedjan, Majornas hembygdsmuseum, konstnärernas kollektivverkstad som även har många mindre verkstäder och ateljéer, Klippans konstkafé och kulturprojektet Röda Sten i det gamla Pannhuset.

Till kulturlivet i Majorna hör också Musikens hus och kulturhuset Oceanen, två fristående kulturinstitutioner med brett innehåll och stor publik verksamhet.

Vid Stigbergstorget ligger Sjöfartsmuseet. Museets belyser sjöfartens historia, från 1600-talet till nutid, ur ett göteborgsperspektiv. Därutöver finns tillfälliga utställningar och Akvariet med olika vattenmiljöer från vår omnejd.

Karl Johans torg är en näridrottsplats för spontanidrott. Anläggningen rymmer bland annat en konstgräsplan, streetbasketplan, bollbinge och boleplan. Stadsdelen saknar dock en sporthall.



Stigbergstorgets fruktstånd med Bengans i bakgrunden.



Trädgård i slottskogskolonin.



Fiskhamnen med Tysklandsterminalen i bakgrunden.



Näridrottsplatsen vid Karl Johans Torg.



Pannhuset vid Röda Sten – öppet för en mångfald av konstformer.



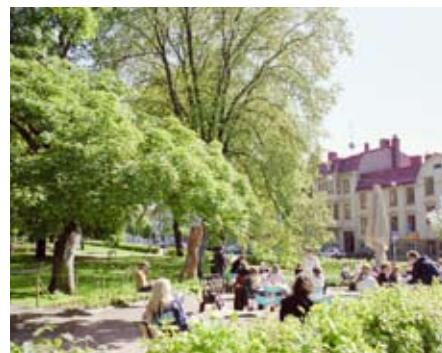
Röda Sten har blivit en mötesplats för många olika slags människor och kulturformer.



Sedan våren 1999 kan krogen Sjömagasinet stoltsera med en stjärna i Guide Michelin.



Musikens hus är ett kulturellt nav i Majorna. Hit kommer besökare från hela Göteborg.



Söderlingska trädgården vid Djurgårdsgatan har rustats upp och blivit en plats även för uteservering.

Närheten till de större naturområdena Slottsskogen och Sjöbergen ger möjligheter både till motion och rekreation för invånarna i stadsdelen. De mindre parkerna är flitigt använda, exempelvis Stobées trädgård, Söderlingska trädgården och Gathenhielska trädgården. Vid Slottsskogen och Sjöbergen ligger kolloniområden.

Föreningslivet i Majorna består av drygt 40 olika föreningar varav 18 stycken är organiserade i Majornas samverkanförening. Föreningslokalen ligger i den före detta fritidsgården på Karl Johans Torg.

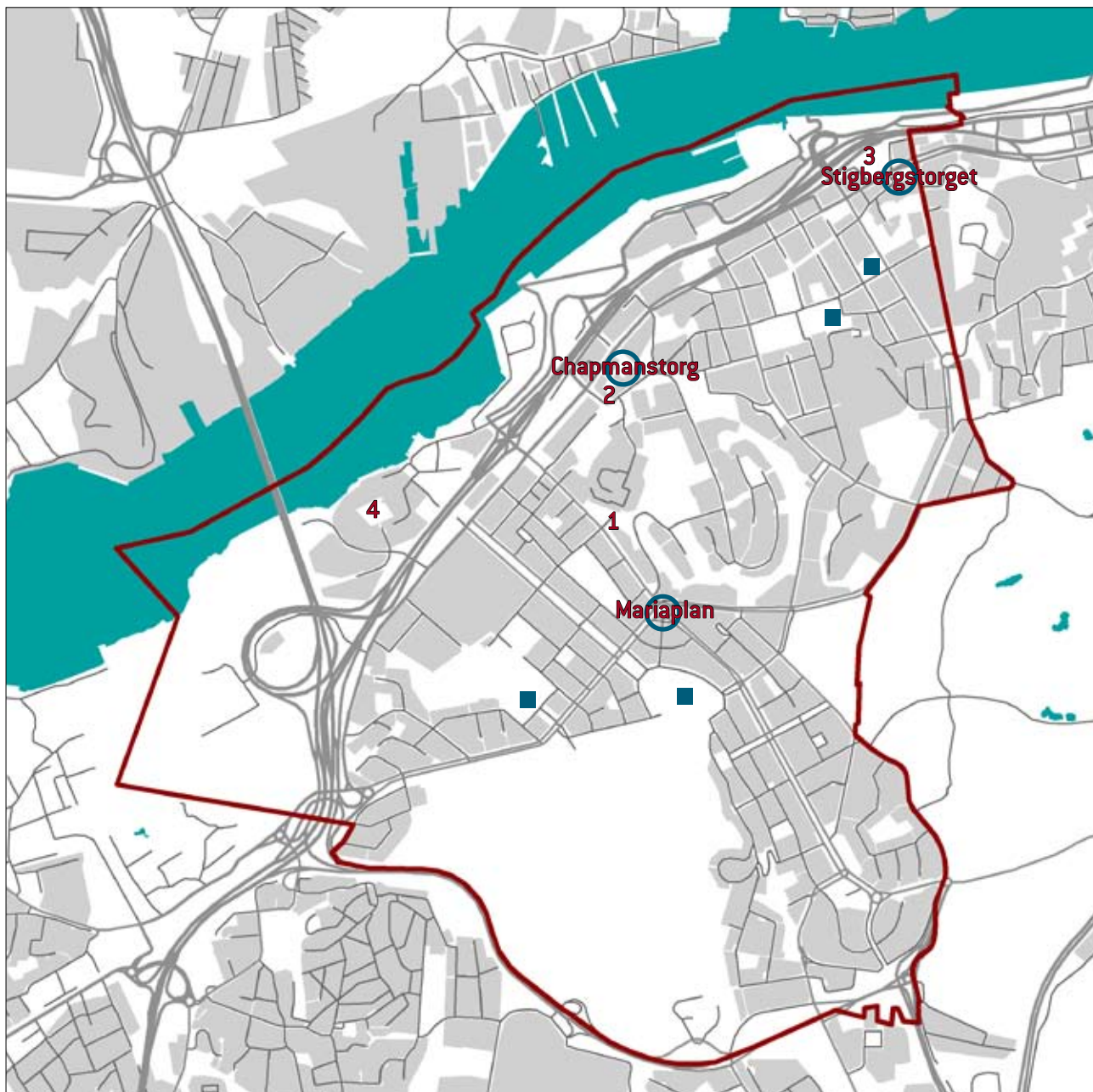
TRIVSEL, TRYGGHET OCH DEMOKRATI

Flertalet boende i Majorna är enligt olika undersökningar nöjda med tryggheten i sin egen stadsdel. Medborgarna ges möjlighet att framföra sina synpunkter bland annat genom dialogmöten, medborgarundersökningar och trygghetsvandringar. Ofta framkommer önskemål om förbättringar för fotgängare och cyklister samt allmän upprustning av stadsmiljön.

UTVECKLINGSTENDENSER OCH BEHOV

Majorna uppskattas för sitt blandade innehåll, både vad gäller människor, bebyggelse och verksamheter. I och med att stadsdelen har vuxit fram kontinuerligt är den ”mogen” och förändringar sker relativt långsamt.

Det bor många barn och ungdomar på liten yta i Majorna. Upprustningen av Karl Johans torg har blivit en stor framgång, inte minst för spontanidrottandet. Behovet av en inomhushall för idrott finns kvar.



Översiktskarta för service och fritid i Majorna. Grundskolorna är markerade med kvadrater. 1) Dalheimers hus 2) Bibliotek 3) Sjöfartsmuseet 4) Klippanområdet med bland annat Röda sten, Kustens hus och Konstnärernas kollektivverstad.

EN MAJBOS SYN PÅ LIVET I MAJORNA

”Att bo i Majorna är mycket speciellt. Det är som att bo i stan fast ändå utanför. En liten stad i staden. Så säger säkert invånare i allt från Bergsjön till Linné också men Majorna är faktiskt väldigt speciellt.

Jag är född boråsare men jag är maj-bo. Att jag verkligen är maj-bo kan nog min mamma, som är boråsare, intyga bäst. Fast jag är född och bott i Borås i 24 år kunde jag inte med en bra vägbeskrivning köra Kungsleden bort och upp till Bergdalen. Jag visste ju inte vart Kungsleden låg. Efter att ha bott i Majorna ett halvår kunde jag nästan namnen på alla gator från Majorna till centrum. När mamma kom på besök lotsade jag henne gata upp och ner, och vi fikade på vägen och gick vidare. Jag lärde mig det snabbt för jag hade ju kommit hem. Jag hade kommit till Majorna.

Jag känner mig oftast trygg i Majorna. Fast jag vet att det händer en del. Butiker rånas, det är slagsmål och det skjuts duvor på kyrkogården. Ändå vilat det ett lugn över Majorna. Invånarna verkar tillfreds i sin stadsdel, även jag. Klimatet är snällt. När min kompis flyttade från öster till väster sa hon ’vad alla hejar och pratar med varandra i Majorna, det känns så öppet’. Det är nog vad det är i Majorna – öppet.

I Majorna finns det mycket att uppleva. Man kan promenera i Svaleboskogen, klättra upp på ett berg och få underbar utsikt. Man kan gå ’konstrundan’ – den berömda promenaden där man besöker ateljéer runt om i Majorna. I nästan varje kvarter kan man slinka in i en antikaffär. Man kan besöka Sjöfartsmuseet och titta på båtar, fiskar och koraller. Besöka kulturresevatet Gathenhielm och Älvsborgs gamla fästning. Man kan äta havtornsglass och sitta vid den soliga väggen bakom Konstkaféet och se ut över älven och hamninloppet. Man kan se en fotoutställning eller balett i det gamla pannhuset vid Röda sten. Röda sten. En målad röd sten precis vid vattnet. Vilken stad och stadsdel skulle ha en röd sten, om inte Majorna?

I Majorna kan man lyssna på tonerna av en singer-and-song-writer, rock eller jazz och ta ett glas vin. Man kan dansa tango eller salsa nästan varje kväll. Man kan sitta invirad i en filt utanför ett café i mars. Man kan äta gott på restaurang och hitta afrikanskt, grekiskt, thailändskt och hummersoppa på lyxiga Sjömagasinet. Man kan köpa CD-skivor i en gammal biograf, sjunga karaoke, gå på vattengympa eller yoga. Man kan åka på en fisketur eller ta färjan över till Tyskland över helgen. I Majorna kan man vara på väg, eller bara vara, om man vill.

Jag vågar påstå att man känner sig lika välkommen om man handlar frukt på Röllands, tittar på en hockeymatch och tar en öl i en sportbar, en caffè latte vid ett vingligt bort på Zenit Kafé, kastar dart, går en kurs i akvarell, spelar minigolf, sitter



Utsikt från ett av bergen i Svaleboskogen.



Sjöfartsmuseet med Sjömanstornet. Från tornet kan utsikten över Majorna avnjutas.



Sjömagasinet och småbåtshamnen vid Klippan



Gathenhielska kulturreservatet med byggnader från 1720-talet.



Plaskdammen vid Kungsladugårdsskolan – barnens sommaroas



Hundpromenad i Svaleboskogen.



Röda sten som gett namn åt ett stycke av den närmaste omgivningen.



Affärer och korvkiosken på Mariagatan.



På Zenit Kafé på Allmänna vägen är det nästan alltid liv och rörelse.



Picnic vid Röda Sten lockar många.



I Majorna kan man köpa allt från färsk fisk till blommor.



Ångbåtsbryggan vid Klippan är ett ställe för avkoppling.

i det runda meditationsrummet på gymmet eller kör ett boxpass. Man kommer som man är. Och man känner sig alltid välkommen. I Majorna.

Jag tror att Majorna är en av de hundtätaste stadsdelarna i Göteborg. När jag går ut med vår hund en blåsig och regnig morgon ser man många i samma sits. Alla hejar och alla vet vad varandras hundar heter. Svårare är det att komma ihåg vad Tildas husse och Siggess matte heter. Fast i vårt kvarter har jag nu börjat lära mig namnen på hundarnas hussar och mattar. Det är god grannsämja och alla pratar med varandra. Alla har koll i området. Skulle någon stjäla min cykel skulle säkert Tyras matte eller Nasses husse rycka ut. Så är det i Majorna.

I Majorna kan man ha stuga vid Slotsskogen, kolonilott i Sjöbergen och båt vid Klippan. Här möts människor. Man pratar tomater, dill och bottenfärger. I landshövdingehusen finns det många naturliga mötesplatser för människor. Där finns lekplatser, grillplatser och man planterar blommor tillsammans. Men även i andra hus utan innergård är alla ute när det är fint väder. I Majorna kan allt vara en naturlig mötesplats. Man möts på gräsmattan mellan husen och umgås. Så är det i mitt kvarter. Grannarna grillar och spelar boule med varandra på sommaren. Man bjuder över varandra och det rings på dörrar när något fattas hemma. Inte någon annanstans jag bött har grannkillen ringt på och frågat 'har du ett måttband jag kan få låna?' I Majorna gör man det.

I Majorna finns 'Plaskdammen'. Barn och ungdomar åker skateboard i plaskdammen innan de fyller på vattnet på försommaren. De är hur duktiga som helst. Vart tar de vägen när det är vatten i dammen? Jag vet inte. På sommaren ser det ut som en semesterort runt dammen. Familjer med barn breder ut filtar och det solas, badas och fikas. I de små butikerna runt dammen kan man köpa uppblåsbara badringar, krokodiler och valar. I dammen samlas små och stora barn med färgglada bollar och de nyinköpta krokodilerna. Barnskratt, och ett och annat skrik hörs över Majorna. Har man inte fika med sig är det bara att gå till "Korvkiosk". Ja, den heter faktiskt bara så. En liten enkel kiosk med enkelt namn. Där brukar det ringla sig en kö av hungriga solbadare, pensionärer, kostymnissar och en och annan hund som väntar på att husse och matte ska köpa en extra korv. I vilken storstad kan man ses vid korvkiosken och alla vet var man menar? I Göteborg, i Majorna.

Att sitta på ångbåtsbryggan vid Klippan en soldisig eftermiddag kan kännas om att befinna sig en fransk-italiensk film. Bryggan är gammal liksom båtarna. Måsar cirkulerar runt och ett kärlekspar sitter och myser. En gammal fiskare sitter och tar en öl. Gubbarna som tippas tillsammans ses vid samma bänk på bryggan. De ser ut över vattnet och diskuterar resultat. De kommer dit varje vecka, samma dag, samma tid. Bara vädret är okej. Båtar åker förbi och musik hörs på håll. Dock

är den inte fransk-italiensk utan svensk. Med dragspel och sång, med göteborgsk dialekt. Jag är inte i södra Europa. Jag är i Majorna.

I Majorna är man inte född i Sverige eller Afrika. Man är född på jorden. Man är gammal, ung, eller kanske alltid ung, kvinna eller man eller något däremellan, eller kanske katt. Man är fattig, rik eller mitt i mellan. Man bor i villa, orenoverat landshövdingehus med knarrigt golv eller ny bostadsrätt med köks-ö. Man målar tavlor och hus. Man är vegan, icke-vegan, miljömedveten och handlar ekologiskt. Man äter sushi, stenungsbakad pizza och pytt-i-panna. Man springer till krogen eller ett Göteborgsvarv. Man har en, två bilar eller ingen alls. Man är med i bilpool och cyklar. Man är sportig, bär Nike-kläder och kör en sprillans ny mountainbike. Man har lång kjol, lila kofta och kör morfars gamla cykel. Man har färgat rosa och svart hår, svarta kläder, vit klänning, jeans, Armanikostym och dykdräkt. Man spelar play-station, fotboll, fiol och schack. Man är arbetssökande, humanist, ekonom, naturvetare, tekniker och konstnärlig. Man är studerande, byggarbetare, tjänsteman, musiker, fitnessinstruktör, florist och fiskare. Man är. Man är maj-bo.”

*Text och foto: Martina Cardemyr, Biträdande miljösamordnare ,
Stadsdelsförvaltningen i Majorna.*



Det finns det många små butiker att besöka.



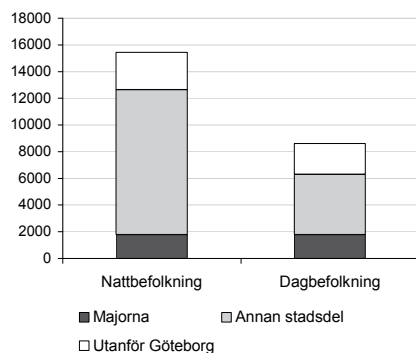
Slottsskogskolonin har funnits sedan 1915. En kulturhistorisk bebyggelse med 155 stugor.



Konst finns i alla former – här huskonst.

- Relativt jämn branschfördelning
- Ingen starkt dominerande näringsgren
- Tre livaktiga verksamhetsområden: Kungssten, Klippan, Fiskhamnen
- Mindre företag utspridda i stadsdelen
- Fiskhamnens fortsatta utveckling under utredning

Arbetspendling 2005



Nattbefolkning: Stapeln visar antalet förvärvsarbete betande boende i stadsdelen. De olika färgerna visar var dessa arbetar.

Dagbefolkning: Stapeln visar antalet personer som har sin arbetsplats i stadsdelen. De olika färgerna visar var dessa bor.

Källa: SCB 2005

NÄRINGSLEVET I MAJORNA

I Majorna finns omkring 8 000 arbetstillfällen, varav två tredjedelar är inom privat näringsliv och så gott som resten inom kommunal verksamhet; en mindre andel tillhör statlig tjänst. Fördelningen av näringsgrenar är ganska jämn och det finns ingen bransch som är starkt dominerande.

Runt hälften av arbetsplatserna i den kommunala sektorn finns inom hälso- och sjukvård och socialtjänst. Inom det privata näringslivet finns två tredjedelar inom Handel och kommunikation. Runt 14 procent svarar Fastighetsförvaltning och kreditinstitut för och nära åtta procent tillhör kategorin Personliga och kulturella tjänster.

I stadsdelen finns tre samlade områden med verksamheter: Kungsstens och Klippans industriområden samt Fiskhamnen. Utöver dessa finns mindre verksamheter utspridda i stadsdelens kvartersbebyggelse.

KUNGSSTENS INDUSTRIOMRÅDE

Kungsstens industriområde ligger intill Kungsstensmotet. Området har en blandad och småskalig bebyggelse med ett varierat innehåll, från tillverkning och tjänsteföretag till den vårdcentral som flyttade dit år 2006.

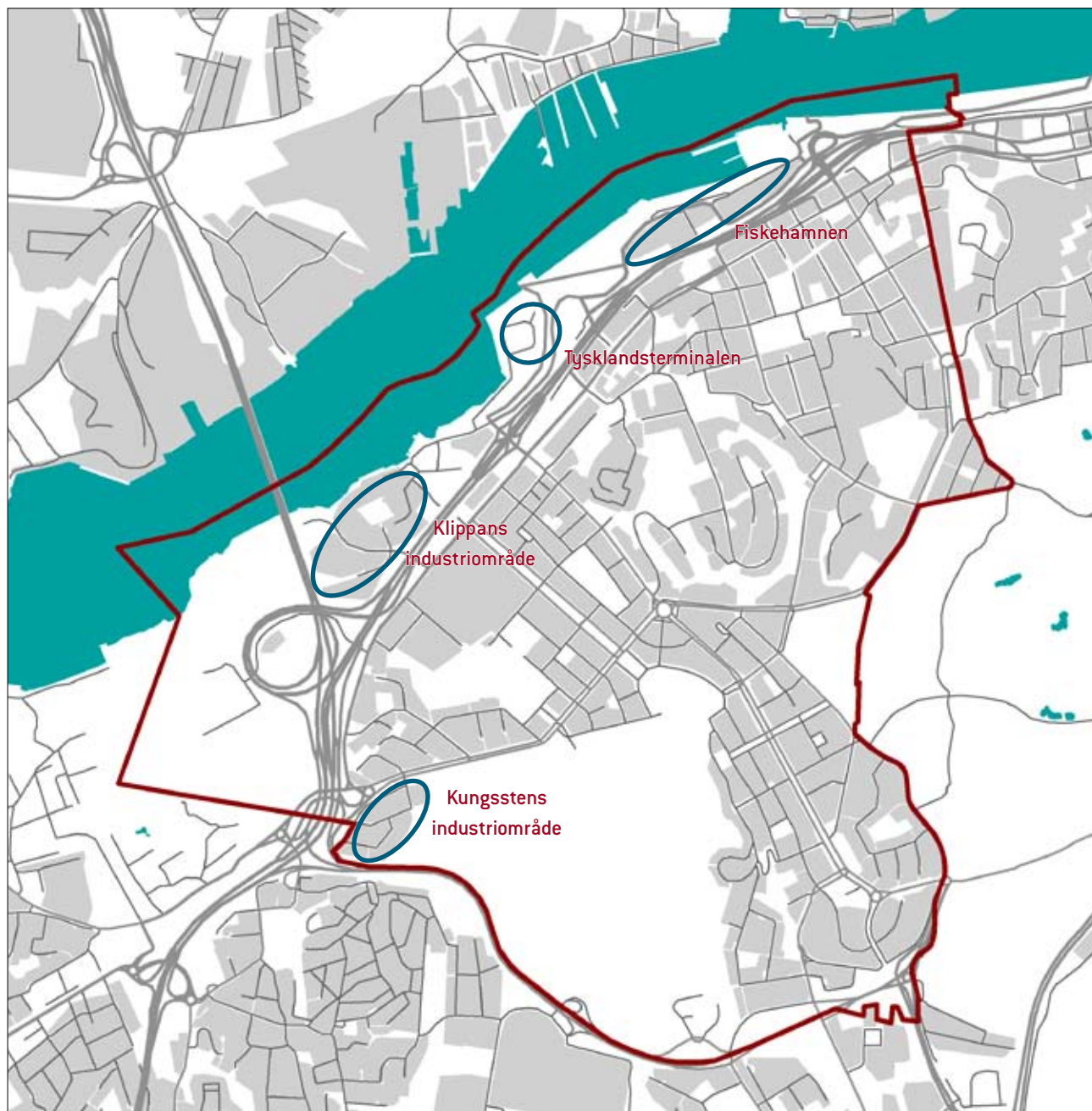
Kungsstens industriområde har blivit uppmärksammat inom forskning: platsens till synes oordnade och arkitektoniskt sett oansenliga bebyggelse gjorde att området som helhet under 1970-talet kom att betraktas som ekonomiskt betydelselöst. Undersökningar visade tvärt om att området hyste välmående företag, varav några till och med var nationellt branschledande. Tillgången till billiga lokaler är viktig för småföretag även idag.

KLIPPANS INDUSTRIOMRÅDE

Klippans industriområde har kommit att bli allt mera attraktivt under det senaste årtiondet. Området har en mix av gamla och nya företag, och den gamla intressanta industrimiljön vid älven lockar idag allt fler företag inom den kreativa sektorn. Som helhet är det stabilt och självgående vad gäller etableringar. Det finns efterfrågan på mark för större prestigeföretag, exempelvis industridesign.

FISKHAMNEN

I området runt Göteborgs fiskhamn och fiskauktion finns företag både med och utan anknytning till fiskenäringen. Läget är centralt och lättillgängligt. Själva



Stadsdelens större verksamhetsområden. Utöver dessa finns mindre verksamheter utspridda i kvartersbebyggelsen.

Fiskhamnen har ett stort symbolvärde för staden Göteborg. Fiskenäringen har emellertid genomgått stora förändringar sedan fiskhamnen och fiskauktionen etablerades i början av 1900-talet. Idag landas nästan ingen fisk med båt utan fångsten både kommer till och lämnar fiskhamnen med lastbil. Samtidigt har konsumenternas efterfrågan på hel fisk minskat till förmån för mer förädlade produkter, som filéer och fiskrätter i färdiga portioner.

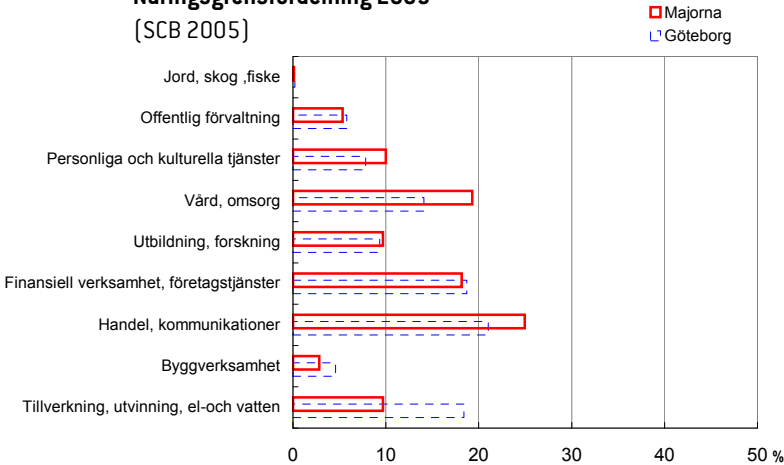
Fiskehamnsrapporten från 2007 är framtagen av Göteborgs stadsbyggnadskontor, Business Region Göteborg och Hantverks- och industrihus i Göteborg AB. Rapporten belyser hur fiskhamnen kan utvecklas med hänsyn till de nya förutsättningarna på marknaden. Fiskhamnens verksamhet i hela dess bredd anses kunna utvecklas till en ekonomiskt och kulturhistoriskt viktig näring för Göteborg. Om utrymmet vid Fiskhamnen inte visar sig räcka till bör hela verksamheten flyttas till en plats där allt kan ligga samlat. På så sätt kan synergieffekterna bibehållas och näringen utvecklas.

Fraktterminalen och Stenas Tysklandsterminal ligger vid Fiskhamnen och är de till ytan största verksamheterna.

UTVECKLINGSTENDENSER OCH BEHOV

Näringslivet i Majorna är relativt väl differentierat och visar en positiv utveckling, speciellt inom den kreativa sektorn. Småföretag kan hitta lokaler i bra lägen, men för större företag finns behov av mark, speciellt i anslutning till Klippans industriområde där exploateringstrycket växer. Samtidigt behöver Röda sten som rekreationsområde värnas, inte minst därför att karaktären på området idag bidrar till dess attraktionskraft för nya företag inom exempelvis designbranschen.

Näringsgrensfördelning 2005
(SCB 2005)



Diagrammet över näringsgrensfördelning visar de branscher som är geografiskt representerade i stadsdelen. Majornas andel av Göteborgs arbetsplatser är 3,04%, totalt 8620. (Källa: SCB 2005)



Fiskehamnen och tysklandsterminalen.



Kungsstens industriområde med en blandad småskalig industribebyggelse.



Stenas tysklandsterminal.



Novotel Göteborg, ett hotell beläget i ett av de äldre industribyggnaderna i Klippan.



I anslutning till fiskehamnen finns många företag även utan anknytning till hamnen.



Fiskehamnen har ett stort symbolvärde för Göteborg.



Göteborgs fiskeauktion.



Den äldre industribebyggelsen i Klippan är attraktiv för många företag.



Idag landas nästan ingen fisk med båt utan fångsten både kommer och lämnar hamnen med lastbil.

DEN FYSISKA MILJÖN I MAJORNA

- Blandstad med äldre landshövdingehus, egnahemsområde och nyare fristående huskroppar på höjderna
- Många små butikslokaler
- Större verksamhetsområden utmed Oscarsleden och älven
- Gott om grönområden
- Älvstranden är en viktig resurs
- Väl utvecklad kollektivtrafik

MARKANVÄNDNING OCH STADSMILJÖ

Stadsdelen sträcker sig från Älvsborgsbron till Stigbergstorget och från Göta Älv till Högsboleden. Majorna är indelat i fyra bostadsområden; Stigberget, Majorna, Kungsladugård och Sandarna.

Bebyggelse

Majorna är kvartersstaden med landshövdingehusen, kullarna med de fristående huskropparna och egnahemsområde. Här finns trädalléer längs boulevarderna, förträdgårdar och gröna innergårdar, små kvartersbutiker och hantverkslokaler, kulturhistoriska minnesmärken samt parker, grönområden och kolonilotter.

Stadsdelen Majorna är nära förknippad med hamn och hav, och älvstranden har därför ett stort symbolvärde för majborna men även för göteborgare i allmänhet.

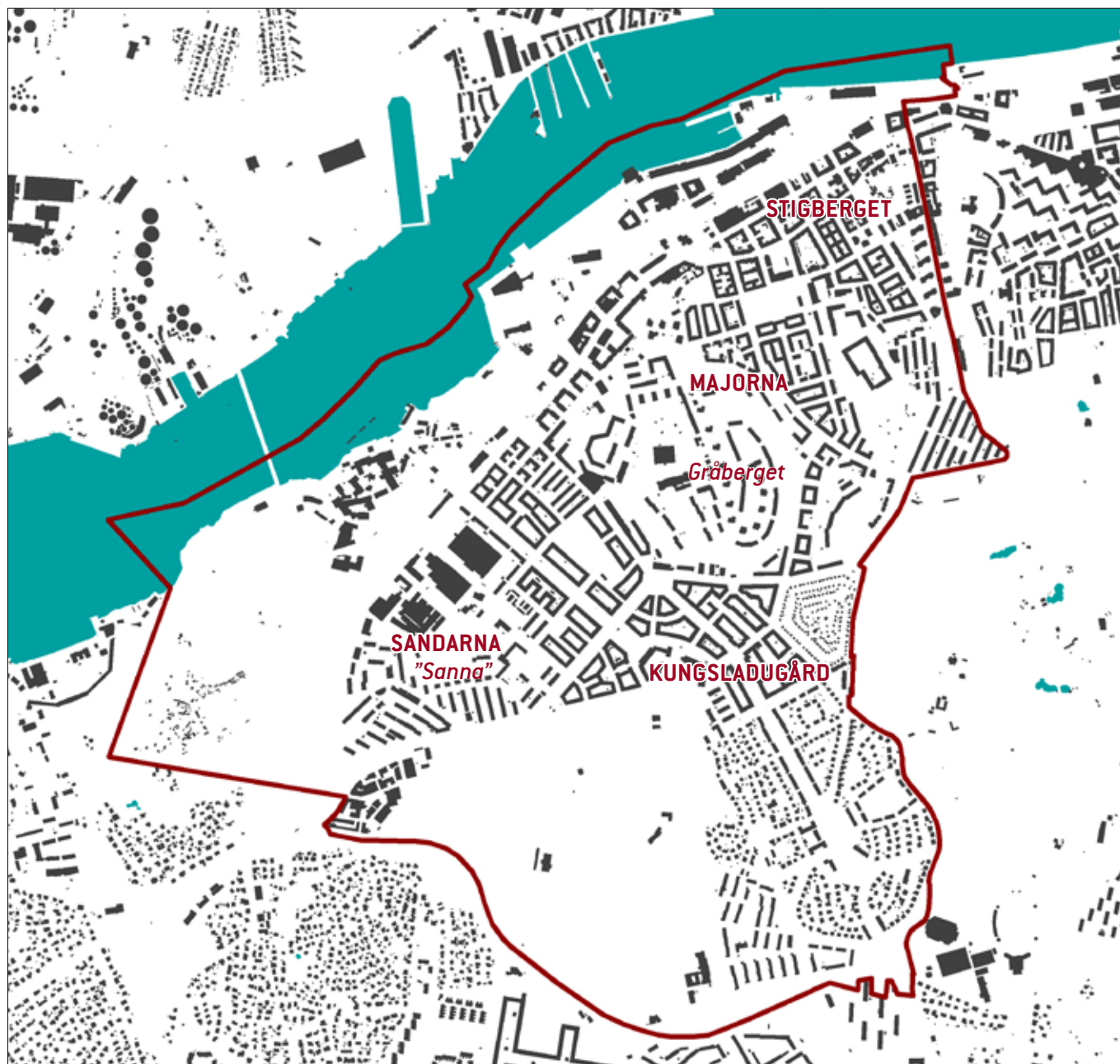
Karaktäristiskt för stadsdelen är kvartersstaden med landshövdingehusen från 20- och 30-talet och Kungsladugårds egnahemsområde. Den nyare bebyggelsen från 40- och 50-talet ligger på kullarna Gråberget och Sannabacken. Längs Karl Johansgatan finns 60- och 70-talshusen. De rivna landshövdingekvarteren vid Hängmattan fick ny bebyggelse på 80- och 90-talen.

Gathenhielmska kulturreseptatet

En sista rest av bostadsbebyggelsen från det gamla Majorna är det Gathenhielmska kulturreseptatet med byggnader från 1720-talet. Utefter Pölgatan ligger ett stycke Majorna som det tedde sig på 1700-talet. Än idag bor det folk i husen och Föreningen för gamla majgrabbar har sin lokal där. Gathenhielmska huset i södra delen av Stigbergstorget byggdes på 1740-talet.

Kungsladugård

Bostadsbebyggelsen och kolonistugeområdet vid Kungsladugård bildar tillsammans en tidstypisk tjugotalsmiljö. I stort sett alla byggnader är välbevarade med fina fasaddetaljer. Gatustråken och platsbildningarna liksom de väl utformade gårdsrummen har stora arkitektoniska kvaliteter. Kungsladugårds radhus och stiftelsehus bildar ett viktigt stråk utmed Kungsladugårdsgatan. Stiftelsernas tegelbyggnader är tidstypiska och har genomarbetade arkitekturdetaljer. Egnahemsområdet är väl bevarat och ger fina exempel på tjugotalssarkitektur.



Majorna är indelat i fyra stadsdelsområden. Bebyggelsestrukturen varierar men domineras av landshövdingehusens kvartersstruktur. Sanna-backen och Gråberget har en öppen struktur. I södra delen av Kungsladugård ligger den småskaliga egnahemsbebyggelsen.



Vy över Älvsborgsbron och bebyggelsen vid Sandarna.



Nyklassisistiska landshövdingehus med träfasaden neddragen över sockelväningen i sten.



Bebyggelsen på Godhemsberget har fått pris som årets bostadshus år 2005.



Gathenhielska kulturreseptatet med byggnader från 1720-talet.



Småprat på Gråberget.



Välbevarade landshövdingehus på Djurgårdsgatan.



Gathenhielska huset byggdes på 1740-talet.



Kungsladugårds radhus från 1920-talet.



Funkishusen ersatte de slutna kvarteren med landshövdingehus.

Vid Karl Johans Torg

Vid Karl Johans Torg ligger ett stort bostadsområde med representativa landshövdingehus från olika tidsperioder. Välbevarade fasader bildar tillsammans med omsorgsfullt utformade gatu- och gårdsrum en mycket fin bostadsmiljö med arkitektoniska kvaliteter.

Område vid Svaleboplatsen

Bostadsområdet vid Svaleboplatsen uppfördes under slutet av 1940-talet och omfattar ett tjugotal flerbostadshus. Byggnaderna är i tre våningar med sadeltak. Fasaderna är klädda med gul puts eller tegel och är tidstypiska med sparsam dekor. Området utgör en väl sammanhållen bostadsmiljö, som är väl synlig från Högsboleden.

Godhemsberget

Ett av de senast tillskotten av ny bebyggelse ligger på Gråberget. Vid Mors backe uppfördes år 2003 tre flerbostadshus med sammanlagt cirka 70 lägenheter. Projektet har fått pris som årets bostadshus 2005 av Sveriges Arkitekter.

Bevarandevärd bebyggelse

Karl Johansgatan 17 är det enda landshövdingehuset från 1800-talet med bevarad inredning. Det bevarades tillsammans med kvarteret på andra sidan gatan som en port in till den nya Hängmattan när resten av landshövdingehusen där revs på 1980-talet. Efter många års väntan skall huset på nummer 17 renoveras.

Karl Johansgatan 105, ett stort hyreshus i tegel, byggdes 1895 som arbetarbo-städer för Carnegiebruket. I byggnaden fanns också brukets sjukhus med plats för åtta patienter. Då Oscarsleden drogs utefter hamnen på 1960-talet hamnade huset på fel sida, på mark som enligt detaljplanen bara fick användas för trafikändamål. Sedan dess har ett rivningshot vilat över 105:an, vilket oroar hyresgästerna och många andra boende i Majorna. Huset är en viktig del av Carnegiebrukets historia. Den karaktäristiska silhuetten markerar gränsen mot väster mellan den tätbebyggda staden och de glesare ytterområdena. S:t Birgittas kapell, från 1856, ingår också i kulturmiljön kring Carnegiebruket. Kapellet är skyddat enligt kulturminneslagen.

Vid älvstanden finns avtryck av historiska spår som påminner om olika epoker som haft betydelse för hela Sverige. På en vandring genom området vid Klippan passerar man 700 års historia på en kvart.

Gamla Älvsborgs slott är en medeltida borg, kring vilket många slag utkämpades innan staden Göteborg grundades.

Klippan-Carnegie är ett exempel på en kulturhistoriskt värdefull miljö med ett mycket högt skyddsvärde, som ändå står under ett starkt exploateringstryck. Klippan blev en viktig hamn på 1600-talet och nådde sin kulmen på 1700-talet, när Ostindiska kompaniet hade sin utrustningshamn här. Under 1800-talet växte ett unikt brukssamhälle upp kring Carnegiske bruken. David Carnegie lät bygga både arbetarbostäder, kyrka och skola inom klippanområdet. Till brukssamhället hör bostadshusen (utom Karl Johansgatan 105) i Klippans Kulturresevat. Den gamla industrimarken är numera öppen för allmänheten och ett viktigt rekreationsområde för Majorna och hela Göteborg. Under 1900-talet fortsatte varvsepoken ytterligare någon tid, men sjöfart blev den mer dominerande aktiviteten, med Amerikakajen nära Stigbergstorget, och sedan Sessan och Stena färjorna vid Majnabbe och Jaegerdorffsplatsen.

Fiskhamnen är också ett viktigt kulturhistoriskt område för denna del av hamnen. Gamla entrén till Fiskhamnen är bevarad samt andra byggnader från 1700-talet.

Handel

Större delen av Majorna utgörs av funktionsblandad kvartersstad med gått om små butikslokaler. Tre större centumbildningar finns. *Chapmans torg* är en del av ett levande handelscentrum längs Karl Johansgatan. Utbudet är begränsat på själva torget men tillsammans med butiker och annan service på Karl Johansgatan och Kusttorget är serviceutbudet relativt bra. Området kring *Stigbergstorget* utgör centrum för ett handelsstråk med diverse butiker och service. Vid *Mariaplan* är butiksstråket inte enbart koncentrerat till Mariaplan, utan sträcker sig vidare främst längs Mariagatan och Kungsladugårdsgatan. Utöver dessa områden finns även många mindre centrumbildningar, exempelvis vid Jaegerdorffsplatsen och i Sandarna.



Chapmans torg



Den äldre industribebyggelsen vid älven har byggts på och fått sällskap av nya hus.

Verksamheter

I stadsdelen finns tre samlade områden med verksamheter: Kungsstens och Klippans industriområden samt Fiskhamnen. Utöver dessa finns mindre verksamheter utspridda i stadsdelens kvartersbebyggelse.

Kungsstens industriområde ligger intill Kungsstensmotet. Området har en blandad och småskalig bebyggelse med ett varierat innehåll, från tillverkning till tjänsteföretag. *Klippans industriområde* ligger intill älven vid Älvsborgsbron och har en mix av gamla och nya företag. Den gamla industrimiljön lockar allt fler företag inom den kreativa sektorn. I området runt *Göteborgs fiskhamn* och fiskauktion finns företag både med och utan anknytning till fiskenäringen. Läget är centralt och lättillgängligt.

Natur och rekreation

Grönstrukturen är ett nätverk av små och stora naturområden i och kring stadsdelen, från vild natur i Sjöbergen till välskötta små trädgårdstäppor i Slottsskogs-kolonin.

Vild natur

Slottsskogen, *Sjöbergen*, *Gråberget* och *Svaleboskogen* är områden med stort värde för rekreation, djur och fågelliv. Dessa områden är också viktiga källor för den dagliga naturkunskapen för stadsbarnen.

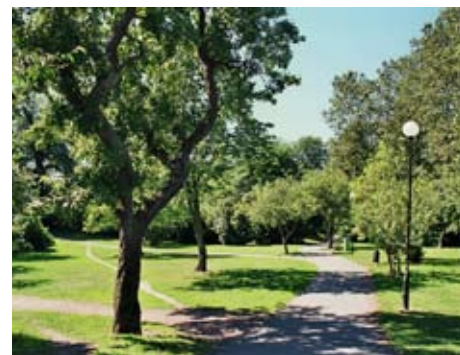
Älvstranden

Stadsdelen Majorna är nära förknippat med hamn och hav, och älvstranden har därför ett stort symbolvärde i synnerhet för majborna men även bland andra göteborgare.

Majorna har en unik älvstrand vid Klippan och Röda Sten, med Sjöbergen som värdefullt rekreationsområde. Området är viktigt ur aspekter som rekreation vilket uppmärksammats i den strandskyddsutredning som Miljöförvaltningen upprättat tillsammans med andra förvaltningar inom staden. Området är ett värdefullt så kallat estuarieområde där sött och saltvatten möts. Sjöbergen bildar tillsammans med kringliggande områden på båda sidor om älvmynningen gröna korridorer som är viktiga för bland annat fågellivet.



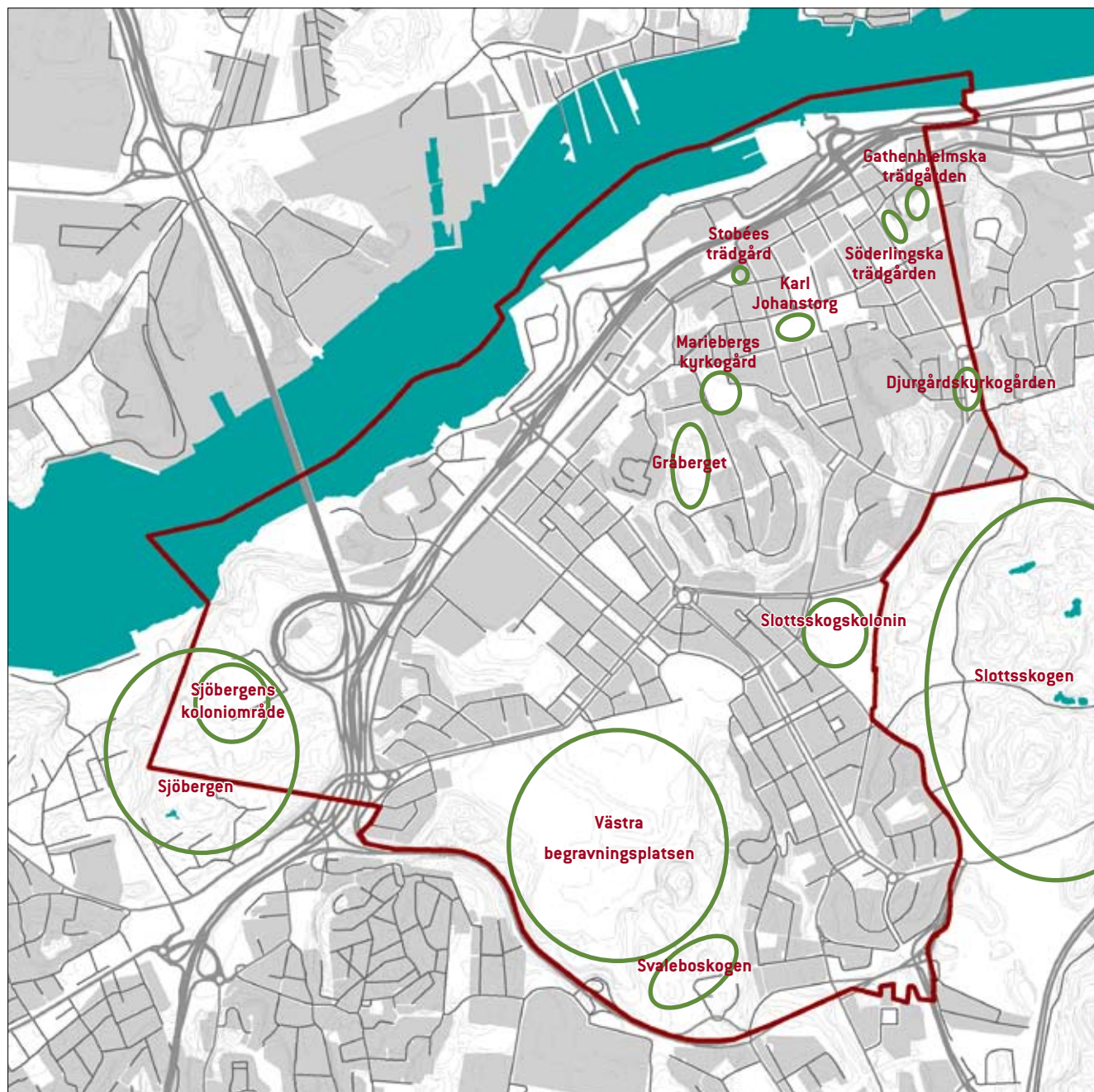
Älvstranden är viktig ur rekreationssynpunkt.



Söderlingska trädgården.



Västra begravningsplatsen.



Naturområden, större parker, koloniområden och kyrkogårdar.

Parker

Stobéés trädgård ligger i Klippans kulturresevat och har sociala och kulturhistoriska värden. Trädgården har landshövding Lorentz Kristoffer Stobéés trädgård från 1740-talet som förebild.

Söderlingska trädgården ligger mellan Bangatan och Djurgårdsgatan. Grönområdet bestod tidigare av tre trädgårdar; den söderlingska, den jedeurska och den gathenhielska. Delen mot Djurgårdsgatan domineras av en större nyligen restaurerad lekplats med historiska spår av en gammal allé parallellt med gatan. Gathenhielska kulturresevatet ligger som effektiv bakgrund. Parkens mittparti har ett vildare uttryck med utsiktspunkt från en bergknalle.

Gathenhielska trädgården mot Bangatan har återfått karaktären av en fruktträdgård på den plana delen, och olika sorters lövträd i brynet mot berget och kulturresevatet.

Kyrkogårdar

Det finns tre kyrkogårdar inom stadsdelen. *Västra begravningsplatsen* är en av Göteborgs största. *Mariebergs kyrkogård* och *Djurgårdskyrkogården* är kulturbärare för Majornas tid som en stadsdel för sjöfarare.

Koloniområden

Slottsskogskolonin

Slottsskogskolonin byggd som en liten stadsdel för sig med huvudstråk, torg och småvägar som strålar ut från dessa. Området är öppet för allmänheten under dagtid, och vid särskilda tillfällen anordnar föreningen aktiviteter av skilda slag. Många majbor är intresserade av odling, och kombinationen lägenhet och kolonistuga inom samma stadsdel är inne särskilt vanligt.

Sjöbergen

I Sjöbergens naturområde ligger ett koloniområde med viss inriktning mot djur som kaniner, duvor och höns. Koloniområdet är därför ett spännande utflyktsmål för både vuxna och barn. Ett litet torp finns kvar som påminner om tiden innan Älvsborgsbron byggdes.

Privata trädgårdar

Kungsladugårds egnahemsområde är planerat av Albert Lilienberg på 1920-talet. Längs gatorna ligger små trähus enkelt eller parvis, eller som radhus med små förträdgårdar. Området är ett omtyckt promenadstråk bland majbor. Trädgårdarna



Slottsskogskolonin



Plaskdammen vid Kungsladugård



En lugn oas mellan husen



Det finns få separata cykelbanor i Majorna.



Stadsdelen är välförsörjd med kollektivtrafik.



Oskarleden är tungt trafikerad.

är tillsammans med den intilliggande slottsskogskolonin mycket viktiga för den biologiska mångfalden.

Promenadstråk och rekreation

De viktigaste promenadstråken går längs älvstranden från Klippan till Nya Varvet, i Slottskog, Söderlingska trädgården, Svaleboskogen, Plaskdammen.

Plaskdammen har sociala och kulturella värden att värna, dels som vattenspegel i fonden av Älvsborgsgatan, dels som aktivitetskapande faktor som berikar stadslivet såväl sommar som vinter.

”Fickparker”

Här och var i stadsdelen finns små oaser av stort värde för närboende och för förbipasserande. Små grönytor finns exempelvis vid Karl Johans kyrka, Ståthållaregatan, Mariaplan och Engelska parken. Värdefulla är också platserna vid Stilla gatan, Sjöfartsmuseet, Vänmötet och Klintens trappor.

Platser för lek och fest

Karl Johans torg, skolgårdarna, plaskdammen, Söderlingska trädgården, Älvstranden, Slottskog och Sannabacken är platser utnyttjade för lek och samvaro.

Karl Johans torg rustades upp 2006 och är en näridrottsplats för spontanidrott. Anläggningen rymmer bland annat en konstgräsplan, streetbasketplan, bollbinge och bouleplan.

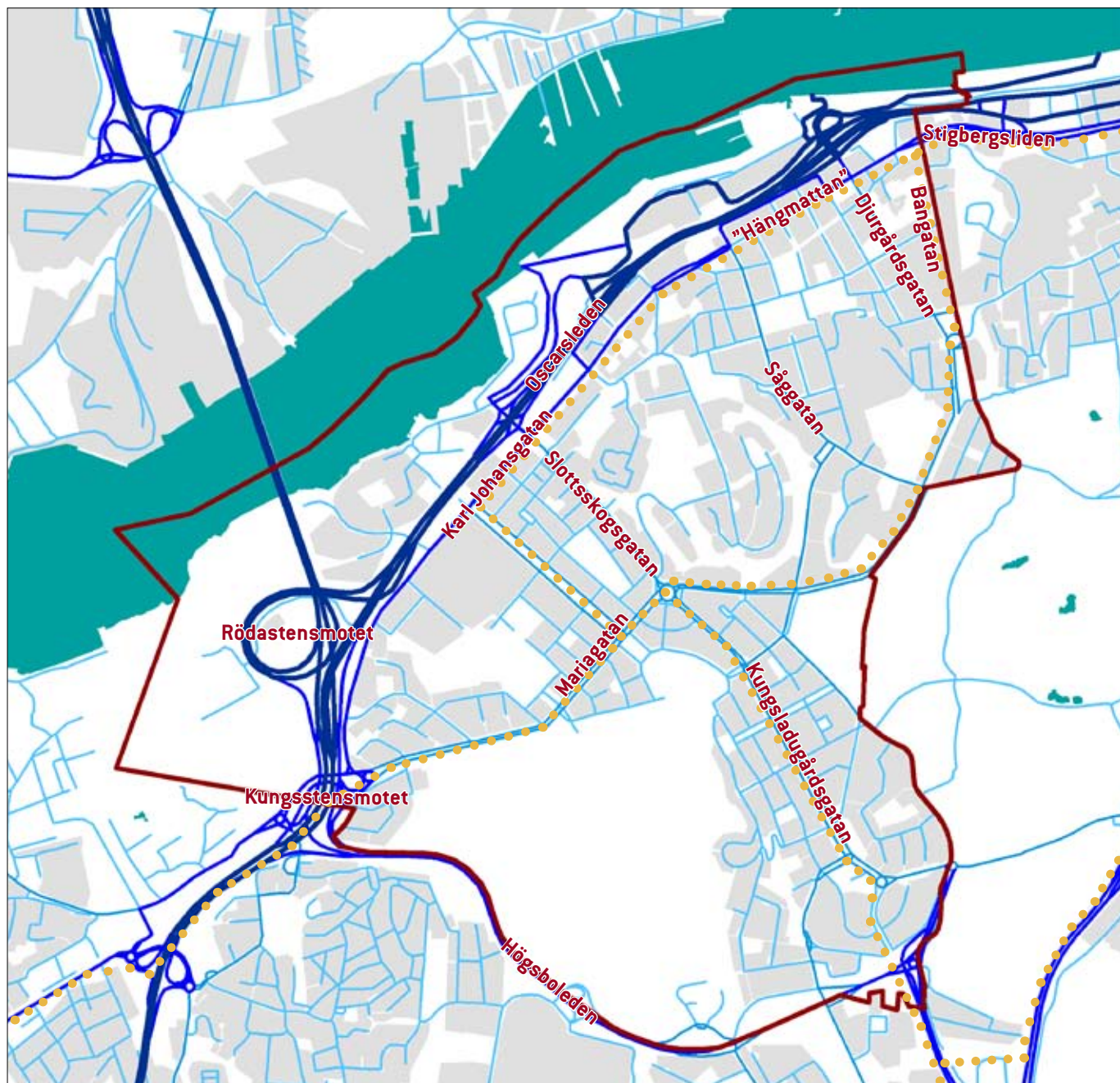
Trafik

Gång- och cykeltrafik

Cykel är ett vanligt transportmedel i Majorna eftersom avståndet till arbete, service och fritidsaktiviteter är kort. I Majorna finns det gott om trottoarer och gångstråk. Cykelnätet är däremot ofullständigt. Separata cykelbanor är ovanligt och cyklisterna får ofta samsas med övriga trafikslag. Att cykla från Majorna in till Centralstationen tar mellan 10 och 30 minuter.

Kollektivtrafik

Det korta avståndet till centrum och det stora antalet boende i västra Göteborg har medverkat till en väl utvecklad kollektivtrafik. Majorna är väl försett med kollektivtrafik. Ett flertal spårvägs- och busslinjer passerar genom området till



Trafikstrukturen i Majorna. Den prickade linjen markerar spårvägen.

och från stadens centrum. Under högtrafik är turtätheten mellan Majorna och Centralen ungefär 5 minuter.

Servicelinjen Trygga Rundan går genom delar av Majorna. Trygga Rundan är en mellanform mellan färdtjänst och vanlig tidtabellstyrd linjetrafik, speciellt utformad för personer som har svårt att resa med ordinarie kollektivtrafik. Älvsnaabben, som trafikerar norra och södra älvstranden, lägger till vid Klippan.

Biltrafik

Majorna är en gammal stadsdel som inte är anpassad till dagens täta bilsamhälle. Landshövdingehusen omgärdas av trånga smågator med mycket kantstensparkering. Buller, brist på parkerings platser, trängsel i gatuutrymmet och luftföroreningar är några av de effekter som trafiken alstrar.

Genom stadsdelen sträcker sig ett antal större huvudgator som till sin karaktär är breda, långa och raka vilket inbjuder till höga farter. Majorna omringas av två stora billeder, Oscarsleden och Högsboleden.

Oscarsledens tillkomst på 60-talet jämte stora rivningsprojekt, skar till stor del av det tydliga sambandet mellan älvstranden och det övriga Majorna. Kontakten med älven och hamninloppet var anledningen till att Majorna en gång växte fram, och länge en förutsättning för majbornas liv i arbete och boende. De flesta mindre vägar, stigar och lider som förband arbetsplatserna vid hamnen med bostadsbebyggelsen är nu avskurna av Oscarsleden.

Bilnehavet i stadsdelen är lägre än i övriga Göteborg: 248 bilar per 1000 invånare mot Göteborgs 300 per 1000 invånare.

I Majorna finns Sveriges största bilkooperativ. Enligt uppgift har tidigare bilägare som gått med i kooperativet minskat sitt bilåkande med upp till 50 procent.

UTVECKLINGSTENDENSER OCH BEHOV

Bebyggelse

Förnyelsen av stadsdelen bör ske med utgångspunkt i att den speciella blandstads-karakteren bibehålls, med landshövdingehusen, de många små butikerna och hant-verkslokalerna. Majornas bostäder återfinns till övervägande del i flerbostadshus, som fördelas relativt väl på olika upplåtelseformer. En fortsatt blandning av upp-låtelseformer bör eftersträvas.

Natur och rekreation

Det är viktigt att rusta upp, bevara och utveckla slitna miljöer för att åstadkomma trivsel och trygghet. Det gäller framför allt strandpromenaden längs älven, parkerna och torgen. Det vore även positivt om stadsdelens olika promenadstråk kunde knytas samman så att ett robust nätverk av stråk skapas.

Det är viktigt att bibehålla och utveckla alléer och esplanader ur både miljö- och kultursynpunkt: till exempel Älvsborgsgatan, Kungsladugårdsgatan, Ståthållaregatan, Slottsskogsgatan, Djurgårdsgatan och Såggatan. Även karaktärsskapande solitära träd är bevarandevärda.

Trafik

Eftersom stadsdelen inte är anpassad till dagens bilsamhälle är trängsel- och par-keringsproblemen påtagliga på de mindre kvartersgatorna. Gator som till exempel Såggatan, Kungsladugårdsgatan, Mariagatan och Älvsborgsgatan är å andra sidan breda, långa och raka vilket därmed inbjuder till höga farter. De större huvudga-torna är dessutom starkt trafikerade.

Oscarsleden är mycket starkt trafikerad och utgör en barriär mellan Älvstran-den och den övriga stadsdelen. Leden orsakar även obehag för de boende genom buller och föroreningar. Det är önskvärt att kontakten mellan Älvstranden och övriga Majorna förbättras.

Förutom Oscarsleden utgör även containerterminalerna längs kajen ett hinder. Terminalerna utgör dessutom en risk för boende i stadsdelen på grund av hante-ringen av farligt gods till och från färjorna.

[9] MAJORNA

BESKRIVNING AV STADSDELEN

Det finns 21 stadsdelsvisa beskrivningar, en för varje stadsdel i Göteborg. De är en kunskapskälla om de olika stadsdelarna och fungerar även som en introduktion till stadsdelens liv och miljöer för alla som är intresserade. Beskrivningarna har tagits fram i samarbete mellan stadsbyggnadskontoret och stadsdelsförvaltningarna under 2006-2007.



Göteborgs Stad
Stadsbyggnadskontoret